Rok III. 17. stycznia 1931. Nr. 3.

NOWINY

Pismo poświęcone sprawom lokalnym.

TYGODNIK na Szarlej i W. Piekary oraz Powiat Tarn. Góry.
Cena numeru 25 groszy.

WYCHODZI w każdą sobotę. Przedpłata miesięczna z dostawą do domu wynosi 1 złoty.

REDAKCJA i ADM.: Tarn. Góry, Hotel pod Lipami. Telefon nr. 1124.

REKLAMY: 0,25 złoty za 3 łamowy wiersz mm. OGŁOSZENIA według umowy.

Z całego świata.

Obecnie posiadają same Prusy 48.950 funkc. policyjnych, z tej liczby przypada na Berlin 14.536. Przed wojną było w Prusach 15000 policjantów na same miasto Berlin przypadało z tej liczby około 7000 funkc.

Komisarz straży gran. Biedrzyński skazany został przez Sąd w Lipsku na 12 lat ciężkiego więzienia. Wyrok ten jest epilogiem głośnych w swoim czasie zajść pod Opaleniem.

W kołach przemysłowych na Górnym Śląsku krążą pogłoski o ustąpieniu generalnego dyrektora Willigera. Jego miejsce zająć ma b. minister Kwiatkowski.

Strejk górników na niem. Górnym Śląsku przybrał takie rozmiary, że wyłoniła się konieczność zmobilizowania większych oddziałów policji, które bronią wszystkich kopalń przed zamachami strejkujących.

B. prezydent senatu gdańskiego Dr. Henryk Sahm upatrzony jest na stanowisko burmistrza Berlina.

W Chinach zapanowały straszne mrozy, z powodu których setki ludzi umiera. Termometr wykazuje 48 st. Celzjusza.

Wampir z Düsseldorfu Kürtner jest poczytalny i w zupełności zdawał sobie sprawę ze swych zbrodniczych czynów. Kürtner stanie przed sądem w pierwszych dniach lutego.

Według doniesień telegr. z Moskwy w całej Rosji panują niezwykle silne mrozy i zawieje śnieżne. Odessa i Kijów są zupełnie odcięte od świata.

Na wyspach filipińskich, szalał przed kilku dniami straszliwy tajfun, który spowodował wielkie zniszczenie. Dotychczas ustalono 130 wypadków śmierci.

W stolicy hiszpańskiej krążą nadal uporczywe pogłoski o mającym niebawem wybuchnąć strejku generalnym.

Największymi osłami świata nazwała królowa włoska niemieckich dyplomatów i ministrów z roku 1914 (Rewelacje z pamiętników Bülowa).

Ilość bezrobotnych: w Ameryce 6.000.000, w Niemczech 4.500.000, w Anglji 2.300.000, w Włoszech 535.000, w Austrji 262.000, w Polsce 203.148, w Francji 4.800.

Chemik wiedeński Dr. Ferdynand Ringer wynalazł wieczną zapałkę. Jest to napozór zwykła zapałka, która zapala się przez pocieranie i może być po zgaszeniu ponownie używana. Według meldunku wynalazcy zapałkę tę można użyć 6000 razy.

Rząd saski zwolnił z urzędów wszystkie mężatki, pracujące w służbie państwowej, którym się udowodniło, iż mąż ich zarabia dostatecznie na utrzymanie domu. To samo zlecenie otrzymały instytucje handlowe i przemysłowe. (Przykładne zarządzenie. Red.)

Gdzie i u kogo są „Nowiny" do nabycia?

We wszystkich kioskach,

w Szarleju w księgarni p. Grabowskiego,

w W. Piekarach u p. Hanszli Jana, ul. Marjacka 41,

w Radzionkowie u p. Borgiela, Restauracja Kino „Światowid".

Abonament dokonać można przez wszystkie urzędy pocztowe oraz telef. w danej administracji w Tarn. Górach Rynek 13 - Tel. 1034.

Sprawy lokalne z Tarnowskich Gór.

Kto będzie przewodniczącym Rady Miejskiej?

Na temat nowego przewodniczącego rady miejskiej, następcy p. adwokata Kempki, krążą po naszym mieście różne pogłoski. Niewiadomo jeszcze kto nim będzie. Obecnie słychać o pp. Insp. Bacik, Dr. Nawrotek, kupiec Szulgit, Dyr. Cieśliński i Inż. Jasiulek. W kołach towarzyskich dużo się na ten temat debatuje, czasem tego lub owego się proteguje. Redakcja „Nowin" w tej kwestji otrzymała rewelacyjne pismo celem umieszczenia go na łamach „Nowin". Ze względu jednak, że artykuł ten zbyt przesiąknięty jest jednostronnym duchem partyjno-polityczny, a „Nowiny" swą bezpartyjność dotrzymać zamierzają, redakcja pisma tego do publicznej wiadomości podać nie może. Przyjdzie czas, to będzie i rada. Niechaj tylko Rada Miejska zrobi swoje i wszystko będzie w najlepszym porządku.

Miejski Urząd Policyjny podaje do wiadomości, że w dniu 13 stycznia oddano jako znalezione 21 szt. dętek do rowerów i 1-ną teczkę skórzaną. Właściciele zgubionych rzeczy zechcą się zgłosić w Zarządzie Policji Miejskiej.

Zgon. Dnia 13 bm. o godz. 5-tej rano zmarł po ciężkich i długich cierpieniach współwłaściciel Druk. Polskiej śp. Konstanty Lipski. Pogrzeb odbędzie się w sobotę o godz. 3 z domu żałoby ul. Tylna Nr. 1. Uprasza się wszystkich jego przyjaciół, kolegów a zwłaszcza członków „Sokoła" o liczny udział w pogrzebie.

Dwudziestolecie istnienia gmachu urzędu pocztowego. Pomimo, iż urząd pocztowy w Tarnowskich Górach istniał już kilka set lat, to jednak do roku 1910 nie posiadał własnego gmachu. Początkowo urząd pocztowy mieścił się w domach prywatnych. Z biegiem czasu okazała się potrzeba oddzielnego gmachu pocztowego, który wybudowano znacznym nakładem pieniężnym. W tych dniach obchodzono dwudziestolecie istnienia gmachu pocztowego, który ubiegłego roku został poraz pierwszy odnowiony. Kierownictwo urzędu pocztowego spoczywa obecnie w rękach dyrektora pocztowego p. Prusa.

Smutna statystyka. Wiadomo, że podczas każdego targu odbywają się na rynku przed hotelem pod Lipami licytacje przymusowe. W ubiegłym roku licytowano „tylko" w 147 wypadkach. Sprzedano przez komorników urządzenia biurowe, meble, odzież itp. więcej. Rok obecny w tym kierunku chce widocznie statystykę zwiększyć, bowiem na pierwszym targu odbyło się aż 11 licytacyj. Zaznaczyć należy, że chodzi tu jedynie o licytacje przez komorników sądowych, wyłączając Urząd Skarbowy. Liczba licytacyj przez Urząd Skarbowy też jest dość spora.

O ślizgawkę w parku miejskim. Miasto nasze, które jest wielkim przyjacielem młodzieży i dzieci, dbające zawsze o zdrowie i dobre usposobienie takowej — wybudowało piękny tor saneczkowy w parku na Promenadzie, który jest wymarzonym miejscem zabaw w porze zimowej. Serce aż się raduje, widząc uśmiechnięte i zadowolone buzie, słysząc beztroski gwar saneczkujących i mimowoli płyną słowa pochwały pod adresem Zarządu Miasta naszego. Ale zdałoby się też, aby obok toru saneczkowego urządziło Miasto tor łyżwiarski. Miejsce na ten cel jest wprost znakomite, odpowiadające wszelkim warunkom! Prosimy Radę Miejską aby projekt budowy ślizgawki na Promenadzie omówiła jako jeden z punktów na swojem najbliższem posiedzeniu. A napewno sobie zasłuży na wdzięczność u dzieci i ich rodziców.

Nareszcie. Trzy dni temu, kiedy domy i mury nasze przypominały nam jeszcze ostatnie walki wyborcze, zdawało się, że nalepiane „ozdoby wyborcze", plakaty i afisze pozostaną na murach na wieczną pamiątkę, przynajmniej aż do następnych wyborów, kiedy nowe plakaty przykryją stare. Niektórzy gospodarze domów obawiali się nawet plakaty z swych domów usunąć, inni zaś czekali na tych „specjalistów referentów bałonów plakaciarskich", mając nadzieję, że oni owe „ozdoby domów" usuną. Niestety, teraz ich już niema. Dopiero sam kierownik Policji miejskiej p. Kralewski zrobił swoje i obraz naszego „Wolnego Miasta Górniczego" otrzymał o niecoś porządniejszy wygląd.

Nowela p. t. „Szlakiem pożogi i krwi" umieszczona w poprzednim numerze „Nowin" jest pióra p. wachmistrza 3. P. U. Zygmunta Friedmana.

P. Szulgit c/a „Polska Zachodnia". Proces sądowy Szulgit c/a „Polska Zachodnia" załatwiony został ugodowo. „Polska Zachodnia" zobowiązała się z polecenia p. Szulgita przekazać zł. 50,— na rzecz „Sokoła" w Tarnowskich-Górach.

Przyjemna droga. Jeden z ganków wiecznego piekła Dantego w Tarn. Górach jest droga z Tarn. Gór do Lasowic i to począwszy już od dworca, mianowicie chodnik prowadzący obok ulicy Lasowickiej jest używany nieomal przez wszystkich jeżdżących tą ulicą cyklistów, i to bez względu na to, czy chodnik ten jest ożywiony lub nie. A niech się tylko ośmieli który z przechodniów nie zrobić miejsca takiemu cykliście, to oprócz warjackiego dzwonienia usłyszy się wyzwiska najordynarniejszego rodzaju. Może by tarnogórska Policja zechciała i tu częściej zawitać i zrobić porządeczek za pomocą pokwitowań z kar porządkowych. Następna plaga na tej drodze to mosty kolejowe, które często są oświetlone w jasny Boży dzień, zaś o porze nocnej panują tam ciemności egipskie i nie rzadko zdarzają się tam nieprzyjemne zderzenia z następstwami jak to wzajemnemi wyzwiskami i z wyzwiskami na porządki; i tu winnaby Policja wkroczyć i zmusić kolej o lepsze dbanie o wspomniane mosty. Oprócz powyższych nieprzyjemności pod wspomnianemi mostami są jeszcze inne przygody, mianowicie ciekną tam wzgl. spadają na przechodniów nie tylko woda i błoto ale nawet smary, olej z parowozów i t. d., czyby i temu nie można zapobiec w jakikolwiek sposób.

Redukcja Fa. Henkel Donnersmarck w Karłuszowcu i Fa. Gótobur w Czarnej Hucie zmuszone były pewnej ilości urzędników wypowiedzieć stosunek służbowy. Redukcja ta spowodowana została ze względów czysto oszczędnościowo-gospodarczych.

Teatr garnizonowy. Zawiązany został teatr garnizonowy, w skład którego wchodzą 11 pułk piechoty, 3 pułk ułanów i Straż graniczna w Tarn. Górach. W ostatnich tygodniach odegrał tenże teatr kilka sztuk w Tarn. Górach, Strzybnicy, i Kaletach z dużem powodzeniem. Mamy nadzieję, że mieszkańcy tut. miasta i okolic będą nadal popierać nowo powstałą placówkę kulturalną.

Przemytnictwo. Wywiadowcy Straży granicznej skonfiskowali u Staroszczyka Franciszka w Tarn. Górach niewielką ilość tytoniu. Przytrzymany został również niej. Zieliński Fr. za nielegalny handel domokrążny.

Baczność! Baczność!

W dniu 1. lutego b. r. urządza tut. Gniazdo Sokoła tradycyjny

Wielki Bal Maskowy

na który jaknajuprzejmiej zaprasza. Wstęp na salę tylko dla zaproszonych. Pozatem Zarząd Sokoła zwraca uwagę, że oddawanie zaproszeń na rzecz osób innych jest niedopuszczalne. Zaproszenia wcześniej nabyć można u członków zarządu drh. Kapuścioka, Hotel Pod lipami, Kralewskiego, urząd. Pol. Miej., Imieli, komornika sądowego.

Zgłoszenie z Urzędu stanu cywilnego od 1. stycznia do 12. 1. 1931 r. urodz. syn: rzeźnik Paweł Widerek, murarz Emil, Wojciech Furgoll, kancelista kolejowy Jan, Augustyn Biczysko, służąca Erna Muszikówna, służąca Jadwiga Pielka, pracownik fabryczny Paweł Józef Czembor, pracownik kolejowy Klemens Kowalczyk, pracownik Piotr, Aleksander Pyrek, kupiec Roman Horzela, wekturant Wawrzyn Springer, wachmistrz zawodowy 3. pułku ułanów Marjan Kiełbasiński, urodz. córka: organista Franciszek Broll, pracownik Augustyn Gryska, pracownik kopalniany Józef Nowak, prowizoryczny magazynowy przy kolei Józef Spyra, służąca Marja Siwy, górnik Piotr Brandt; śluby: szofer Fryderyk, Ernest, Karol Borowka-Weronika Machoniówna, kupiec Maks Tichauer-Ilza Fischerówna; zgony: Paulina Bronder, z domu Koloch, wdowa (55 lat i 7 miesięcy), górnik Franciszek Danecki, (52 lata), niezamężna Augusta Gacka, (82 lat), wdowa Marja Bonanata, z domu Kulas, (78 lat), bez zawodu Jadwiga Schwarzówna (18 lat), wdowa Dorotea Swoboda, z domu Schmidt (93 lat i 8 miesięcy), dziecko Józef Pyrek, wdowa Amalja Maciejczyk, z domu Schwanzer (72 lat i 11 miesięcy), dziecko Jerzy Jan Kicinger (5 lat).

Skuteczna operacja w szpitalu pow. Znany w kołach Tarn. Gór p. Mikołajczyk Franciszek poddał się operacji z powodu zapalenia wyrostku robaczkowego przez p. Dr. Jarzyńskiego. Dzięki natychmiast wykonanemu zabiegowi stan chorego obecnie nie budzi żadnych obaw.

Przydział. Pan Dr. Czesław Szolin przydzielony został jako zastępca p. Dr. Jarzyńskiego do tutejszego szpitala powiatowego.

Podział obwodów dla kom. Sądowych. Sąd powiatowy w Tarn Górach uskutecznił nowy podział rejonów dla komorników sądowych. Do I- rejonu kom. sądowego p. Imieli należą następujące gminy: Szarlej, Buchacz, Bobrowniki, Kozłowagóra, Świerklaniec, Orzech, Nakło, Rudne Piekary, Blechówka, Jaśkowice, Suchagóra i kol. Wiktor. II. rejon kom. sądowy p. Spyra, gminy: W. Piekary, Radzionków, Stare Tarnowice, Słomianka, Rybna, Piaseczna, Stare Repty, Seget, Nowe Repty, Opatowice, Strzybnica, Boruszowiec, Puferki, Pniowiec i Repecko; III. rejon kom. sądowy p. Macura, gminy: Tarnowskie Góry, Miasteczko, Czarna Huta, Żyglinek, Jędrysek, Brynica, Bizia, Nowe Chechło, Sowice, Lasowice, Żyglin, Truszczyce, Mikołeska, Bibiela i Ostrożnica.

Fałszywy alarm. Syrena w Kasie Skarbowej głośnem wyciem alarmowała w ubiegły piątek (już po zamkn. poprzedniego nr. Nowin) o godz. 7,30 wieczorem Policję i spacerowiczów znajdujących się na ul. Krakowskiej. Nie znaleziono jednak w kasie żadnych włamywaczy a ktoś z dowcipnisiów puścił wiadomość, że to duch jakiegoś skrzywdzonego podatnika płata figle Kasie Skarbowej łącząc kontakt alarmowy syreny. Publiczność przez pół godziny wsłuchiwała się w przeraźliwe wycie, podziwiając wysokie „C" syreny.

Kom. Kasa Oszczędn. — Waloryzacja. Z powodu licznych zapytań w sprawie zwaloryzowanych przedwojennych wkładów oszczędnościowych Zarząd Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu w Tarnowskich Górach (dawnej Powiatowej Kasy Oszczędności) oświadcza, że wszelkie prace przygotowawcze, oraz ustalenie stopy waloryzacyjnej tak przez Zarząd Kasy jak i Komisarza rządowego oraz kuratora wierzycieli zostały ukończone w listopadzie 1929r. i wysłane do Sądu Okręgowego w Katowicach, który do dnia dzisiejszego ustalonej stopy waloryzacyjnej nie zatwierdził. Wobec tego wypłata zwaloryzowanych wkładów oszczędnościowych przedwojennych nie zależy od Zarządu Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu w Tarnowskich Górach. Ponadto Zarząd Kasy prowadzi szereg większych procesów waloryzacyjnych, których ukończenie na korzyść Kasy zwiększy przynajmniej o 100% pierwotnie ustaloną stopę waloryzacyjną.

Zmiana w Banku Lud. Tutejszy zarząd Banku Ludowego przyjął na stanowisko dyrektora p. Władysława Rowińskiego. P. dyr. Rowiński był członkiem Zarządu Banku Ludowego w Gołańczy, pozatem kier. i założycielem Banku Ludowego w Szamoczynie oraz członkiem zarządu i współzałożycielem spółdzielni surowczej dla stolarzy i pokrewnych zawodów w Bydgoszczy. Pracował ponadto w kółkach rolniczych i wśród towarzystw rzemieślniczych.

Betleem Polskie Staraniem Uczenic i Uczniów Państw. Gimn. w Tarn. Górach odbyły się dwa przedstawienia jasełek p. t. „Betleem Polskie" Lucjana Rydla w sali Domu Ludowego dnia 10 i 11 stycznia. Jak mało interesuje się publiczność tarnogórska żywem słowem, świadczy średnia frekwencja na przedstawieniach, które zasługują stanowczo na pochwałę pod każdym względem. Aczkolwiek złuda taśmy filmowej, czy gwar kawiarniany daje zniknomą porcję zadowolenia wewnętrznego, to jednak piękna sztuka polskiego znanego autora wystawiona starannie tak młodocianemi siłami, — już dla samej sympatji powinna znaleźć poparcie u wszystkich. Na słowa pochwały zasłużył szczególnie chór aniołów, który z powodzeniem odśpiewał kilka kolend i pieśni, zbierając zasłużone brawa, co ma do zawdzięczenia dobremu przygotowaniu przez p. W. Stępniewskiego. W swej krótkiej, jednak dobrej roli wyróżnila się żona Heroda. Następnie zasługuje na uwagę Heród — p. Przybyła, Djabeł — p. Drzyzga, Żyd — p. Laske, Twardowski — p. Korfanty. Dekoracje i kostjumy bardzo starannie dobrane. Reżyserował Prof. p. Dr. Kozieł. W antraktach przygrywał zespół własnej orkiestry. (mt.)

Kino „Nowości" p. Działacha w Tarn. Górach dbając zawsze o doborowy program kinowy i nadprogram sprowadza znakomitego artystę dramatycznego i monologistę pana Wojciecha Wróblewskiego, który od piątku dnia 16. I. będzie bawił publiczność tarnogórską swoim niezrównanym humorem i dowcipem.

Sezon karnawałowy w Tarnowskich Górach mimo różnych kryzysów gosp.-politycznych trwa w całej pełni. Tegoroczna słaba zima odgrywa tu niemały wpływ, toteż na ostatniej zabawie „Akademickiej" 10. b. m. zauważyliśmy licznych miejscowych narciarzy, którzy tłumnie uprawiali suchy trening, słowem, akademicy mie li szczęście. Nastrój od samego wstępu na salę był niewymuszony a organizacja zabawy bez zarzutu — nie widać było twarzy śpiących i zamyślonych. Ogólna wesołość ogarnęła wszystkich a były reprezentowane różne sfery naszego obywatelstwa — rzecz najważniejsza, nie było partji, prócz „Bridgża" lecz jedna polska partja obywatelska Wśród uczestników widzieliśmy p. starostę Bocheńskiego, p. dyr. Dr. Potykę, nacz. sądu p. Wojciechowskiego również i p. poseł Kempka mile spędził parę chwil poza Sejmem. Dyr. Grzybowski cieszył się, że to Jego ucznie, nic.. (z dobrej wyszli szkoły). Nasze piękne panie rozrywane wprost przez młodzież nie żaliły się na pietruszkowanie. Dochód, który przekroczył 200 zł. zostanie zależnie od uchwały komitetu rozdzielony na cele filantropijne. Jak dobry nastrój panował na sali niech świadczy to, że już nad ranem zapytywano wzajemnie kiedy będzie najbliższa dobra zabawa — dobrze, że podsłyszałem i oświadczyłem w Sobotę 17 na sali pod Lipami „Koło Polskiego Białego Krzyża" urządza Zabawę Perkalikową — nastrój pierwszoklasyczny wymagany — no i trochę groszy w „kabzie" — aha zapomniałem dwie orkiestry koncertują na balu w sobotę.

17 styczna Sobota sala „pod Lipami" Bal Perkalikowy początek o godz. 8-mej wiecz., moc niespodzianek. Dwie orkiestry wojskowe. Cel: dla uczestników dobra beztroska zabawa dla Komitetu P. B. K. dochód na oświatę wśród żołnierza polskiego. Wstęp za zaproszeniem. W razie pominięcia w zaproszeniu do odebrania w aptece w rynku.

Zima w pełni. Po krótkotrwałej wstrętnej chlapie temperatura się znacznie oziębiła, spadł bieluchny śnieg, który przystroił miasto nasze w prawdziwą zimową szatę. Widać rozradowaną dziatwę spieszącą na lód i tor saneczkowy, słychać wesołe dzwonienie sanek a nawet spotkać można narciarza lub narciarkę (czasem mniej urocżą) w spodniach. We wtorek dnia 6 bm. były ulice (specjalnie Krakowska) tak oślizgłe, że z trudem można było przejść i chociaż od czasu do czasu ktoś ze spacerowiców upadł, to jednak prócz drobnych potłuczeń nie było żadnych poważniejszych wypadków. Przepowiadają, że zima obecna ma być bardzo łagodną z czego naturalnie się wszyscy cieszymy prócz fabrykantów klapek na uszy, właścicieli kopalni i aptekarzy, którzy na zapas przygotowali maść na odmrożenie.

Karnawał. Najsympatyczniejszy okres czasu, gdzie wszyscy bez wyjątku prawie starają się na chwilę chociażby żyć surogatem prawdziwego szczęścia i zadowolenia, gdzie w tańcu, zabawie przy swawolnych tonach muzyki, — często i w kieliszku — usiłują w zapomnienia otchłań rzucić troski swe i bóle życia codziennego. Karnawał... Piękny i wymarzony, niby królewicz z bajki andersenowskiej za którym do szaleństwa przepadają kobiety, który garściami rzuca przedziwną rozkosz i moc zabawy. Miło jest się rozejrzeć po niektórych salach w Tarnowskich Górach w okresie karnawałowym. Stoliki gęsto zajęte, piękne panie, wybrylantowane (ach te czeskie kamienie przyp. zecera) z podnieceniem w oczach, panowie we frakach lub smokingach, wytworni i pewni siebie, flaszki szampańskiego (przeważnie wyrób domowy) kąpią w kubełkach swe pongtne kształty słowem żyć nie umierać! I trwa zabawa do rana. I chociaż masz moc długów, to u fryzjera, krawca, praczki, szwaczki etc. chociaż masz duże nagniotki (te zwarjowane fokstrotty), to jednak zabawić się trzeba: wszak żyjem tylko raz! W stosunku do lat ubiegłych, zabaw, dancingów i balów o wiele mniej a przyczyna zupełnie jasna: kolosalny brak gotówki i ciężki nadzwyczaj czas. Musimy jednak być jak najlepszych myśli i wykorzystać skwapliwie czas karnawałowy, gdyż przeminie jak sen piękny krótkotrwały — czeka nas Popielec a potem znowu cały szereg szarych i monotonnych dni.

Bobrowniki. Dnia 12. I. br. na terytorjum gminy Bobrowniki przytrzymano osobnika umysłowo chorego płci męskiej, wyznania mojżeszowego, nieznanego nazwiska. Z powodu niemożności otrzymania jakiejś wiadomości odstawiono go do szpitala powiatowego w Tarn. Górach.

Redaktor odp. na Szarlej i W. Piekary Jan Hanszla, W. Piekary, Marjańska 41.
Godziny redakcyjne: w W. Piekarach każdy wtorek od godz. 14,30 do godz. 18,00 w Restauracji p. Knopa. W Radzionkowie każdą środę od 14,30 do 18,00 w Restauracji Kino „Światowid".

Z Szarleja.

Zebranie miesięczne Ligi Katolickiej odbędzie się w bieżącą niedzielę tj. 18 bm. o godz. 4-tej pop. w lokalu p. Grabowskiego. W zebraniu tem biorą udział wszystkie miejscowe związki kościelne i półkościelne.

Z Walnego Zebrania Mężów Katolickich. W niedzielę dnia 11 bm. odbyło się w lokalu p. Grabowskiego Walne Zebranie Stow. Mężów Katolickich. Ze sprawozdania zarządu z działalności za rok ubiegły wynikało, że Stowarzyszenie rozwija się pod patronatem ks. proboszcza Ledwonia bardzo dobrze. Nowych członków przybyło 86. Z ważniejszych imprez z roku 1930 wymienić należy poświęcenie sztandaru, Rekolekcje, wycieczka latowa itd. W czasie wszystkich imprez urządzano zbiórki na budowę nowego kościoła tak że do kasy Komitetu Budowy Nowego Kościoła odprowadzone zostały poważne kwoty. Ze samego strzelania okręgowego zebrano około 1000 zł. Do nowego Zarządu weszli p. Lubos Ryszard jako prezes, p. Walochnik A. sekretarz i p. Stotko skarbnik. Ławnikami zostali pp. Morgała i Gawlik.

Hej kolenda, kolenda. Stary i piękny zwyczaj urządzania zbiorowych kolend bodaj najliczniej obchodzony jest w Szarleju. W bieżącym roku urządziły u siebie kolendy nast. towarzystwa: Tow. Polek, Kongregacja Marjańska, Tow. Śpiewu „Wanda", S. M. P. męskie i żeńskie, Związek Inwalidów górniczych i hutniczych, Kolumna Sanitarna, Ochotnicza Straż Pożarna, Stow. Polskich Mistrzów i Czeladników, Tow. gimn. „Sokół", III. Zakon, Bractwo Matek Chrześcijańskich, Straż Honorowa, Stowarzyszenie Mężów Katolickich, Chrześcijańskie Związki Zawodowe, Ch. Dem. Narodowi Powstańcy, N. P. R., Związek Inwalidów Wojennych (urządza w bieżącą niedzielę o godz. 6-tej wieczorem w lokalu p. Grabowskiego), i Związek Właścicieli Domów i Gruntów. Dalsze zbiorowe kolendy odbyły się w miejscowym szpitalu powiatowym, gdzie ks. proboszcz Ledwoń kolendował w salach i w ochronce. Tam kolenda miała specjalnie serdeczny przebieg. Tyle było beztroskiej radości i szczęścia wśród naszych milusińskich. Tak piękne deklamowane były wierszyki i tak grzecznie dziękowali nasi malcy z ochronki za otrzymane obrazki, że niejeden z obecnych łzy miał w oczach.

Kolenda u Sokołów. W ubiegłą niedzielę urządziło Tow. gimn. „Sokół" swoją doroczną kolendę, której przebieg był następujący: Dość licznie zebranych gości, przeważnie ze sfer obywatelskich, powitał w krótkich, serdecznych słowach prezes gniazda druh Chróst, poczem Tow. Śpiewu „Wanda" odśpiewało prześliczną kolendę „W żłóbku na sianie, leży kochanie". Następnie odbył się ceremonjał kolendy, odprawiony przez ks. proboszcza Ledwonia, który też przemówił w nadzwyczaj serdecznych słowach do zebranej braci sokolej i publiczności. W międzyczasie roznosili opłatki sokoli w mundurach galowych. W dalszym ciągu uroczystości odegrana została przez amatorów sokołów 3 aktowa sztuka pt. "Bez ten święty opłatek". Amatorzy bez wyjątku odtworzyli swoje role doskonale, za co nagrodzeni zostali hucznemi oklaskami. W czasie przerw odśpiewała „Wanda" pod batutą organisty p. Helda kilka jeszcze kolend. O dalszą rozrywkę starała się doborowa orkiestra. Po przedstawieniu urządzone zostały ćwiczenia sokołów na przyrządach o 3 nagrody, ufundowane z kasy gniazda. Ćwiczenia mogły być lepsze, że stało się inaczej, wina to w tym, że druhowie już przez całą zimę nie mogą regularnie ćwiczyć z powodu nieopalenia sali gimnastycznej. I nagrodę zdobył druh Gola, II druh Konory, III druh Słota. Sędziami byli naczelnik okręgu I druh Król Jerzy i jego zastępca druh Roguła. Całość imprezy zachęcić powinna sokołów szarlejskich do tem intensywniejszej i wytrwalszej pracy dla dobra własnego i dobra sprawy sokolej.

Kolenda „Wandy" W onegdajszą niedzielę urządziło swoją kolendę zaszczytnie znane na terenie Szarleja Tow. Śpiew. „Wanda". Kolenda, odprawiona przez ks. proboszcza Ledwonia, odbyła się w sali p. Grabowskiego, dokąd przybyły liczne rzesze dzielnych śpiewaków i gości, których w serdecznych słowach powitał prezes druh Rurański. Odśpiewane kolendy ogólnie się podobały. W końcu uroczystości samej obdarowani zostali za wybitną pracę w łonie towarzystwa obaj dyrygenci pp. organista Held i księgarz Grabowski. Impreza zakończona została pogadanką, której serdeczny i nad wyraz miły nastrój na długo pozostanie w pamięci wszystkim uczestnikom.

Czynność Banku Ludowego.

Jak nas informują z pierwszorzędnego źródła, zaszły z dniem 1. stycznia br. poważne i korzystne zmiany w zarządzie Banku Ludowego w Szarleju. Bank Ludowy założony został 1. stycznia 1928 r. i zarząd stanowili dotychczas kupcy, znani i ogólnie szanowani obywatele Szarleja. Zamożność członków ręczyła za prawidłowe prowadzenie interesów Banku. Bank uzyskał też momentalnie pełne

zaufania swych członków i rozwinął w trzyleciu swego istnienia działalność swoją w szalonym tempie. Poniżej podajemy zestawienie statystyczne rozwoju Banku Ludowego.

Rok	Udziały	Złożone Oszczędn.	Udzielone pożyczki	Ogólny obrót	Czysty zysk
1928	6 720	112 045	445 640	1 594 550	4 110
1929	30 515	399 010	1 190 000	5 030 000	10 020
1930	64 470	678 550	1 552 600	7 203 000	21 000

Rada Nadzorcza, na czele której stoi powszechnie lubiany proboszcz szarlejski, ks. prob. Ledwoń, z całą troskliwością obserwowała rozwój Banku i mając nietylko na oku dobro członków spółdzielni postanowiła zaangażować dyrektora-fachowca, któryby przy obecnych nieraz zawiłych transakcjach bankowych stanął na stanowisku jako fachowiec i rzeczoznawcza. Z dniem 1. stycznia br. ustąpił jeden z dotychczasowych członków zarządu i w miejsce jego wybrano właśnie długoletniego i doświadczonego bankowca, który jako dyrektor odpowiada obecnie za całość i pomyślność interesów banku.

Bank zabezpiecza udzielone członkom pożyczki, na wartości złota, daje zatem pełną gwarancję składającym oszczędności za zwrot złożonych depozytów w pełnej ich wartości, co zasługuje na specjalne podkreślenie po doświadczeniach jakie zrobiliśmy w czasie inflacji.

Przekonani o pewnych podstawach, na jakich Bank ten zbudowano, możemy polecić go Szan. Czytelnikom do załatwienia wszystkich interesów bankowych, a zwłaszcza do składania oszczędności, które wypłacone zostaną w pełnej wartości złotego w złocie. Bank Ludowy w Szarleju jest obecnie najpoważniejszą Spółdzielnią Kredytową na cały obszar wschodni Woj. Śląskiego.

Z Wielkich Piekar.

O Kółko naukowe. Wielkie Piekary liczą blisko 13 000 mieszkańców z 4 szkołami i gimnazjum państwowem, które otwarte zostanie jeszcze w bieżącym roku. Mieszka tu zatem poważny odsetek naszej polskiej inteligencji. Wielkie Piekary posiadają również kilkadziesiąt towarzystw i organizacyj polskich, działających mniej lub więcej intensywnie na polu oświaty ludowej, kultury, polityki i t. d. Dotkliwy jednak brak daje się odczuć towarzystwa polskiego, którego zadaniem byłaby praca ściśle naukowa. Nie chodzi w tym wypadku o naukowców zawodowych, ale o liczne grono amatorów, pragnących pogłębić swoją dorywczo uciułaną wiedzę i w należyty sposób zużytkować dotychczas zebrane, względnie opracowane materjały. Bardzo więc na miejscu byłoby stworzenie organizacji pod nazwą „Kółko Naukowe". Program pracy takiego kółka byłby mniej-więcej następujący: 1) Zbieranie materjałów historycznych, zabytków sztuki ludowej, dzieł muzyki i literatury ludowej. 2) Zbieranie okazów miejscowej fauny i flory. 3) Organizowanie zbiorów mineralogicznych. 4) Szerzenie i propagowanie idei samokształceniowej. 5) Szerzenie wiedzy i nauki śród naszych towarzystw. 6) Każdy członek musiałby wygłosić przynajmniej raz w roku jakiś samodzielnie opracowany i na własnych badaniach oparty odczyt czy referat. Rozumie się, że powyżej podany program jest tylko prowizoryczny. Kółko mogłoby być podzielone na sekcje np. historyczno-literacką, przyrodniczą, geograficzną i t. d. W sekcji geograficznej np. duże pole działania znaleźliby miłośnicy geologji i mineralogji. Kółko naukowe w W. Piekarach dobrą i zbożną znalazłoby egzystencję, temwięcej, że pp. profesorowie z przyszłego gimnazjum piekarskiego chętnie służyliby radą, pomocą i wydatną współpracą. Czytelnicy „Nowin" mają w tej sprawie głos.

Z życia T. C. L. Miejscowe T. C. L. wkracza obecnie jakoby na nowe tory. Dzięki prezesurze ks. prałata Puchera i wydatnej współpracy tutejszego nauczycielstwa z p. kier. szkoły Kubicą na czele zorganizowana została niedawno temu wspaniała wystawa książki i prasy polskiej. Liczne rzesze obywatelstwa piekarskiego, które w przeciągu blisko tygodnia miały możność oglądania tej naprawdę imponującej imprezy, były dowodem, że zainteresowanie książką polską i wogóle czytelnictwem bynajmniej nie zamiera a przeciwnie stale rośnie. W publicznej czytelni, zorganizowanej swego czasu przez śp. nauczyciela Gucwy Władysława, znalazły obecnie pomieszczenie nowe czasopisma, broszury i dzieła książkowe, tak, że każdy wybrać może dla siebie coś stosownego. Włączona została do bibljoteki T. C. L. również dość bogata bibljoteka dzieł religijnych. Czytelnia otwarta jest trzy razy w tygodniu a mianowicie w każdy wtorek, czwartek i sobotę od godz. 6-tej wieczorem począwszy. W tym też czasie odbywa się zamiana wypożyczonych książek.

Kolenda Tow. Polek. W ub. niedzielę odbyła się w sali p. Gruszki niezwykle miła i nastrojowa uroczystość. Kolendowały Polki. Liczne zebranych gości powitała w serdecznych słowach prezeska p. Siwowa. Ceremonjał kolendowy odprawił ks. wikary Ligoń. Bardzo urozmaicony program, w którego skład wchodziły pięknie wykonane tańce narodowe jak mazur, trojak i t. d., śpiew chórowy kobiecy i tym podobne imprezy dał zebranym pełne zadowolenie. W antraktach przygrywała doborowa orkiestra gimnazjalna pod batutą p. profesora Musiała z Szarleja. Po ukończonej uroczystości kolendowej odbyła się w tejże samej sali skromna zabawa taneczna, w czasie której Polki piekarskie pokazały, jak mile, wesoło i ochoczo można się zabawić.

Przedstawienie amatorskie Straży Honorowej odbędzie się w niedzielę, dnia 18. bm. w wielkiej sali klasztornej. Początek o godz. 6-tej wieczorem. Odegrany zostanie dramat p. t. „Ścięcie św. Barbary". Oprócz tego bardzo ładna humoreska.

Odnowienia ślubów. Rok rocznie przybywają do W. Piekar na dzień zaślubin Matki Boskiej liczne rzesze młodzieńców i panien, ażeby odnowić względnie złożyć przed Cudownym Obrazem Matki Boskiej Piekarskiej ślubowania czystości. W bieżącym roku przypada ta uroczystość na dzień 25. I. (niedziela). Program uroczystości będzie następujący: W sobotę, dnia 24. o godz. 6 wieczorem odbędzie się w kościele farnym nauka wstępna z błogosławieństwem sakramentalnym. W niedzielę od godz. 6 rano msze św. O godz. 10,30 kazanie sumowe i uroczysta suma z asystą na cześć Matki Boskiej w intencji tych, którzy składać i odnawiać będą śluby czystości. Po sumie nastąpi osobna nauka i przyjęcie nowych osób składających śluby. O godz. 3 uroczyste nieszpory. Spodziewać należy się, że liczni czciciele Matki Boskiej, którzy oddawają się pod Jej szczególną opiekę, tłumnie przybędą do W. Piekar.

Rojca.

Wprowadzenie telegrafu i telefonu. Za przykładem innych gmin wprowadzono również w tutejszej agencji pocztowej komunikację telegraficzną i telefoniczną.

Rewizja domowa. Straż graniczna dokonała rewizji u Boncola Franciszka w Radzionkowie na podstawie doniesienia i skonfiskowała wyroby tekstylne, jedwabne na sumę 638 zł, od którego pojedyncze cło wynosi 330 zł.

Świerklaniec.

Mistrz krawiecki p. Swoboda ukarany został 6-cio tygod. więzieniem za obrazę komornika sądowego. Widać z tego, jak dalece zapominają się niektórzy ludzie na widok komornika przy egzekucjach. Tu trzeba się opanować, bo ten urzędnik nie zjawia się w takich wypadkach z własnej inicjatywy, lecz działa on zawsze z polecenia władzy.

Dnia 14 stycznia o godzinie 5-tej rano zmarł nasz długoletni współpracownik i współwłaściciel Drukarni Polsk.

śp. Konstanty Lipski.

Jego zasługi pozostaną na zawsze w naszej pamięci.

Tarn. Góry, dn. 14. stycznia 1931 r.

K. Majowski i J. Kupuściok.

Dnia 14. I. bm. o godz. 5-tej rano zmarł po ciężkiej chorobie nasz nieodżałowany drh. i współzałożyciel Tow. „Sokół"

śp. Konstanty Lipski

przeżywszy lat 42.

W zmarłym tracimy prawdziwego druha i zachowamy go w trwałej pamięci.

Tow. Gimn. „Sokół"
Tarnowskie Góry.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 17. bm. o godz. 3 z domu żałoby. Zbiórka Tow. „Sokół" o godz. 2,30 „Pod Lipami".

BANK LUDOWY

Spółdzielnia z odpow. nieogr.

3 Maja 1 **w SZARLEJU** **3 Maja 1**

przeprowadza wszelkie transakcje bankowe

udziela pożyczek na dogodnych warunkach

przyjmuje oszczędności
w złotych, w dolarach i markach niemieckich

i płaci do 10% rocznie.

Pewność zobowiązań spółdz. gwarantują wszyscy członkowie spółdzielni całym swoim majątkiem.

Oszczędności składać może każdy
począwszy od 1 złotego
bez obowiązku zapisania się na członka spółdzielni.

Kup natychmiast Los

w najszczęśliwszej chrześcijańskiej kolekturze loterji państwowej

Komunalnej Kasy Oszczędności

Powiatu w Tarnowskich Górach

Gmach Starostwa Pokój Nr. 20.

Nie zwlekaj! Oczekuje Cię dobrobyt i bogactwo!

W obecnej 22 loterji szanse wygrania zostały znacznie powiększone przez ustanowienie 23 premji i szeregu wyższych wygranych przy tej samej ilości losów.

Zamówienia zamiejscowe zostają odwrotnie załatwione.
Zamów. zapłacisz po otrzymaniu losu.

Konto P. K. O. 301 014. Telefony 17, 50 i 59.

Ceny losów do każdej klasy:
cały 40,— zł, pół 20,— zł, ćwierć 10,— zł.

DO SOWIC !!!

Tam pierwszorzędna

Ślizgawka

KONCERT RADJOWY!

Ogrzewane pokoje — Ciepłe i zimne potrawy.

A. Franz.

Polecam P. T. Klienteli moje dobrze pielęgnowane

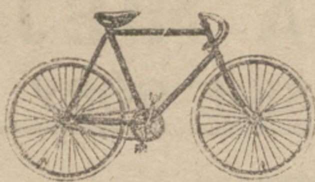
Piwa Browaru Cieszyńskiego

w beczułkach i 1 — 1|2 — 3|10 butelkach ltr., jak również porter, piwo słodowe, wodę selterską i limoniady. — — —

Z poważaniem

Oskar Śmiatek,
Tarnowskie Góry, ul. Strzelecka 16.
Tel. 1004.

Baczność! **Nowo otwarcie!**

Szan. P. T. Publiczności Tarn. Gór i okolicy do wiadomości, że uruchomiłem

w Tarnowskich Górach
przy ul. Piastowskiej Nr. 12

SKŁAD - - - - -
ROWERÓW - -
(marka „Anita").

Wszelkie reperacje i emaljowanie rowerów wykonuję fachowo, gruntownie i tanio

A. Gemza.

Bezpłatna dostawa do domu.

Na raty. *Na raty.*

„Zakup mebli jest kwestją zaufania"
kupujcie meble tanio, korzystnie i solidnie wykonane tylko w firmie

„BRACIA JOJKO"

Fabryka i składy mebli

największe przedsiębiorstwo na Wojew. Śląskie.

WIELKI WYBÓR. RZETELNA OBSŁUGA.

RYBNIK, ul. Sobieskiego 3 - tel. 1046.
TARN. GÓRY, Nowy Rynek 7 - tel. 1007.
KATOWICE-ZAŁĘŻE, Wojciechowskiego 36.
SIEMIANOWICE, Wandy 21 tel. 39.
KNURÓW, Rybnicka 6.

Bezpłatna dostawa do domu.

Redaktor odpowiedzialny: W. PAWEŁ GRUSZKA, Tarn. Góry. Drukiem: Drukarnia M. Całka, Tarnowskie Góry ul. Barbary 1, Tel. 11-40.